

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E.C. Tabak	Datum	28 augustus 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11465413
E-mail	emma.tabak@utrecht.nl	Onderwerp	Initiatiefvoorstel Aanpak Houtstook
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer

Geachte leden van de raad,

Op 7 juni 2023 is door Rachel Heijne (GL) en Anne Sasbrink (PvdD) een [initiatiefvoorstel](#) ingediend met als titel 'Aanpak houtstook, de volgende stap naar schone lucht'. Wij hebben het initiatiefvoorstel met belangstelling gelezen. Met deze brief geven wij u graag onze wensen, bedenkingen en advies ten aanzien van dit voorstel.

Het initiatiefvoorstel

Het initiatiefvoorstel stelt de raad voor te besluiten:

1. Het 'Besluit tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht, verbod vuur te stoken' (artikel 5:17) vast te stellen, zodat het verbod op vuur stoken in de open lucht wordt aangepast, en deze aanpassing in te laten gaan op 1 januari 2025; de aanpassingen betreffen:
 - a. Het vervangen van lid 2 ("het verbod geldt niet voor betreft:") door *"Mits geen sprake is van gevaar voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:"*;
 - b. Het wijzigen van lid 2 sub b, waarmee de uitzondering voor sfeervuren gestookt met hout komen te vervallen;
 - c. Het aanpassen van lid 2 sub c in *"voedselbereiding op gas, briketten of houtskool"*.
2. Communicatie over deze wijziging, indien mogelijk, in te bedden in de communicatiecampagne 'De Utrechtse Stookstandaard' dan wel een aparte campagne te starten en hiermee te starten zodra dit raadsbesluit is genomen.

Wensen en bedenkingen

Hieronder zijn onze overwegingen per voorgesteld beslispoint weergegeven.

- Beslispoint 1 b) en c): Uit het visiedocument luchtkwaliteit blijkt dat, onder andere, met maatregelen gericht op de bron "Consumenten" potentieel de meeste winst behaald kan worden voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Onder deze bron vallen, onder andere, houtstook, roken en vuurwerk. Voor fijnstof is met name veel winst te behalen op gebied van houtstook door particulieren. Beslispointen 1b en 1c uit het initiatiefvoorstel zorgen voor een verbod op het stoken van hout buitenshuis. In de praktijk zal het hierdoor verboden worden om hout te stoken in vuurkorven, vuurhaarden en barbecues. Barbecues gestookt op houtskool, briketten of gas zijn dan nog wel toegestaan. Dit zal gelden voor zowel tuinen van bewoners als openbare plekken zoals parken en zal alle inwoners van Utrecht raken.

Argumenten vóór het voorstel:

- Het verbieden van houtstook buitenshuis zal de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen verminderen. Daarnaast kan dit verbod overlastsituaties oplossen en voorkomen.
- Een verbod op houtstook buitenshuis geeft daarnaast een signaal af naar de stad dat wij ons inzetten voor luchtkwaliteit en streven naar een emissievrije stad.

Argumenten tegen het voorstel

- Het is onduidelijk wat precies het effect is van een verbod op buitenstook op de luchtkwaliteit in Utrecht en hoe dit samenhangt met de kosten (kosteneffectiviteit). Veel beschikbare kennis is gericht op houtstook in het algemeen (binnen- en buitenstook) en/of landelijk georiënteerd in plaats van gericht op Utrecht. Hier is meer onderzoek voor nodig.
- Volgens het initiatiefvoorstel zal alleen gehandhaafd worden op dit verbod bij klachten. Dit is een risico voor de effectiviteit van het voorstel omdat het verbod mogelijk slechter wordt nageleefd. Uit onderzoek naar houtstook (binnen- en buitenstook) in Nederland (uitgevoerd door I&O research in januari 2023) blijkt namelijk dat 80% van de mensen die overlast ervaren geen actie onderneemt. Van de mensen die wel actie ondernemen doet 6% een melding via de Stookwijzer en 11% via de gemeente. We kunnen er vanuit gaan dat de cijfers voor Utrecht vergelijkbaar zijn. Indien er een verbod komt, is het mogelijk dat er meer meldingen bij de gemeente worden ingediend dan nu het geval is waardoor het risico kleiner wordt, maar dit is niet met zekerheid te zeggen.
- Handhaving van dit verbod kan moeilijk zijn, vooral wanneer het gaat om stoken in tuinen die privé-eigendom zijn. De handhavers van de gemeente mogen niet zonder toestemming van de bewoners het huis betreden. In gevallen waarin de tuin betreden kan worden via de achterzijde, dus zonder eerst door een woning te hoeven, kunnen handhavers deze tuin betreden zonder toestemming (artikel 5:15 Awb). In de gevallen waarin de tuin enkel via de woning betreden kan worden, moet er toestemming van de bewoner zijn. Hierdoor is het lastig om te bepalen of er daadwerkelijk hout wordt gestookt of dat, bijvoorbeeld, gebruik wordt gemaakt van een andere brandstof die niet verboden is. Om te handhaven moet de overtreding geconstateerd worden. De inspecteur moet dus op het moment van stoken aanwezig zijn en observaties kunnen doen.
- Voor het handhaven van het voorstel zal uitbreiding van de handhaving capaciteit nodig zijn. In het voorstel is geen inschatting gemaakt van de benodigde uitbreiding die nodig is voor de handhaving en hiervoor is geen financiële dekking aangegeven.
- Het belang van draagvlak voor dit voorstel is groot gezien de onzekerheid wat betreft de handhaafbaarheid en effectiviteit. Vóórdat besloten wordt om maatregelen zoals voorgesteld te nemen, is het dan ook belangrijk om te onderzoeken hoe dit speelt in de stad en of er draagvlak is voor het voorstel. Over draagvlak is nu nog (te) weinig informatie bekend.

Op dit moment zijn wij bezig met het opstellen van een nieuwe beleidsnota en uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit. Hierin onderzoeken we maatregelen om de luchtkwaliteit binnen Utrecht te verbeteren. Dit doen we voor verschillende bronnen, waaronder houtstook (zowel binnen- als buitenstook). Op basis van de criteria effectiviteit, kosteneffectiviteit, gezondheidswinst, samenhang met klimaat en stikstof en kansengelijkheid, zullen wij maatregelen selecteren. Ook hebben we de kans om met deze onderzoeken een duidelijker beeld te krijgen van het draagvlak voor verschillende maatregelen

Het verbieden van het stoken van hout in de buitenlucht is één van de maatregelen die wij onderzoeken in het maatregelenpakket. Wij adviseren om de beslissing van het wel of niet verbieden van houtstook in de buitenlucht pas te nemen ná de uitvoering van het maatregelenonderzoek. Er is dan meer bekend over het daadwerkelijke effect van de maatregel op luchtkwaliteit, de kosteneffectiviteit van deze maatregel, de handhaafbaarheid van de maatregel en het maatschappelijke draagvlak. Met het maatregelenonderzoek kunnen we een pakket van maatregelen opstellen die, in samenhang, het meest effectief en haalbaar zijn.

- Beslispunt 1 a): Dit betreft een tekstuele wijziging waarmee de inhoud van de wetstekst niet wijzigt. Wij kunnen instemmen met deze wijziging.
- Beslispunt 2: Indien de APV gewijzigd wordt, en houtstook buitenshuis wordt verboden, is het wenselijk om hiervoor een communicatiecampagne op te stellen. Omdat dit gaat over nieuwe regelgeving, en daarmee anders is dan onze huidige houtstook campagne, die gericht is op voorlichting, is het, in lijn met het initiatiefvoorstel, wenselijk om hiervoor een aparte campagne op te starten.

Datum 28 augustus 2023
Ons kenmerk 11465413

Conclusie

Wij adviseren om niet in te stemmen met het initiatiefvoorstel. Er is op dit moment nog te veel onzekerheid over de (kosten)effectiviteit en handhaafbaarheid, evenals over draagvlak voor dit voorstel. Wij adviseren om het voorgestelde verbod mee te nemen in het maatregelenonderzoek ten behoeve van het uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit. In het maatregelenonderzoek worden maatregelen meegenomen die effect hebben op verschillende bronnen (waaronder houtstook binnenshuis en buitenshuis). Hierin wordt ook onderzocht of het huidige voorstel het gewenste resultaat oplevert en of het handhaafbaar is. Tevens kan daarmee een betere afweging gemaakt worden of het wenselijk is om middelen te besteden aan dit voorstel of dat andere maatregelen kosten-effectiever zijn. Afhankelijk van de resultaten van het maatregelenonderzoek wordt dan besloten of de voorgestelde maatregel wordt opgenomen in het maatregelenpakket of niet.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,